

A HEBURU NIBE GÂN

I A são 'lo na dõo po, Nãanmın tun a wõ 'ye'yerbe sã na wõ 'yer 'yer dëdëme kũ a sũ sãamıne sũ yoo jaa po,

II tıche a ber baaraa anyã 'lo, wõ 'yer 'yer kũ sũ tun a wõ Bie won ir ka won ı a bonst a jaa bõdire. 'Lo 'yõo le wõ mı dõo tu maal a wer wõ jaa.

III A Bie le ı a Nãanmın tur chãa, na wõ kaara a Nãanmın kaar jaa chõ, ka a wõ 'yer na tara kpẽo le wõ tıen a bonst a jaa taale. A le won wa ppe a yelbier baar, wõ don tı jãne a Tur Sõo nũsõo jie be a saaju.

IV Le le wõ pãa gar a malakastı ba jaa, ka a yuor 'lo won nye, mı gar a ba bon.

V Bojũu Nãanmın ba dõo 'yer kũ a malaka ãsõo jaa ıka, "Fõ ın a n Bie, dına n lieb a fõ Sãa", (*Yiel Gãn 2:7*) bıu 'yer go ıka, "In ı naa a wõ Sãa, ka wõ mı ı a n Bie"? (*2 Samuwel 7:14*)

VI A nı mı go, a le won waara nı a wõ Bidadõo ka a wer po, wõ 'yer naa, "Vẽ ka a Nãanmın malakastı ba jaa gbur dumo puor wõ." (*Mosesı Gãma Na Tu Anũu 32:43*)

VII A malakastı 'lo, nıtõ le a Nãanmın gãn 'yer a ba 'yer, "Nãanmın maal a malakastı sesebe kaar. Ba ın a wõ tõtõnbõ kaara fıka bũu 'ıraa kaar." (*Yiel Gãn 104:4*)

VIII Tıche, nıtõ le a Nãanmın gãn mı 'yer a Bie 'yer, "Nãanmın, a fõ nãalõõ na ben be bıbir nı bıbir jaa, ka a torfõ ı a fõ nãalõõ dãgbal.

IX Fɔ nɔ̃n torfo tɪ na fɔ 'laar putuyele. A le jũu, Nãanmɪn na ɪ a fɔ Nãanmɪn, 'mɔɔ fɔ naa ka fɔ do gar a fɔ taaba ba jaa, a le won pɔr a pɔpel kãa 'yɔ̃ɔ fɔ." *(Yiel Gãn 45:6, 7)*

X A Nãanmɪn gãn le 'yer naa, "A pielfɔ daar a fɔ̃ɔ Soro, fɔ̃ɔ le kpar a t̃ee par, ka a saaju wɔ jaa ɪ a fɔ nuur t̃ɔm̃ɔ̃.

XI A jaa na wa s̃ɔ̃ naa, tɪche ka fɔ̃ɔ 'lɔ be be, a jaa na wa koraa naa chɪer fɔbaa kaar.

XII Fɔn pilãa naa fɪka fuu, naa lɪeb fɔɔr kaar. Tɪche ka a fɔ̃ɔ 'lɔ chene a le ne, ka a fɔ yuomo ba tara baarfɔ ε." *(Yiel Gãn 102:25-27)*

XIII Malaka buor sɔɔ le a Nãanmɪn d̃ɔ̃ wa 'yer kɔ ɪka, "Jãne a n ñs̃ɔ̃ jie, ka n wa de a fɔ d̃ɔ̃d̃eme ka ba ɪ a fɔ gb̃eε d̃ɔ̃ɔlfɔ jie"? *(Yiel Gãn 110:1)*

XIV A ba ɪ a malakasɪ ba jaa ɪ naa a st̃ɔ̃nsɪ a Nãanmɪn na ma ir t̃ɔ̃, ka ba wa s̃ɔ̃ñɔ̃ a bala na nyε a faafɔ ε?

II

I Sɪ b̃ɔ̃ɔ chele s̃ɔ̃, a le jũu ka a bon 'lɔ sɪn w̃ɔ, ka sɪ taa sal lo ε.

II Bojũu ala ɪ a malakasɪ 'yer ban d̃ɔ̃ 'yer ɪn yelmãε, ka a ñr̃e 'lɔ jaa na jeb a 'yer bu t̃ɔr a 'yer, ma nyen a toor t̃ɔ̃ɔfɔ 'lɔ na tor,

III ηmɪne le a sɪn mɪ na ɪ chãε, ala ɪ sɪ kaa naa a faa kp̃εε nyã p̃ɔrɔ? A sɪ Soro le d̃ɔ̃ɔ nie 'yer a faafɔ nyã 'yer, ka a bala na w̃ɔ naa pãa mɪ man jaa ne ne ne kɔ sɪ.

IV Nãanmɪn mɪ sɔɔ naa na wɔ de jãnsɪ, nɪ t̃ɔ̃fersɪ, nɪ ne'maa t̃ɔ̃d̃ed̃eme, nɪ a le won kɔ sɪ a wɔ Sɪε, na wɔ kɔ ãsɔɔ jaa a le na ɪ a wɔ bɔfɔ.

V A ba ɪ a malakasɪ lɛ na so a wer 'lo na waara ε, a 'lo 'yer sin ben 'yere ε.

VI Tɪche a jie āsɔɔ nɪre āsɔɔ mɪ 'yer naa, “Bo lɛ nɪre ɪ, ka fɔ tara a wɔ tɪer, bu nɪsaal bie mɪ ɪ ka fɔn tara a wɔ tɪer?”

VII Fõɔ lɛ maal wɔ, a wɔ ɪ jaa pɔɔr ka a malakasɪ gar wɔ, fɔ den tɪr nɪ 'yõɔfɔ kɔ wɔ.

VIII Na fɔ de bonsɪ a jaa bin a wɔ gbɛɛ pɪlem.” *(Yiel Gãn 8:4-6)* Nãanmɪn den bonsɪ a jaa kɔ wɔ, bon jaa ba be be ka waa tõɔ wɔ ε. Tɪche a põpãanyã, saa nye bonsɪ a jaa na siir ba mãe kɔ wɔ ε.

IX Tɪche sɪ nyen a Yesu won vẽ ka wɔ ɪ jaa pɔɔr ka a malakasɪ gar wɔ, wɔ den tɪr nɪ 'yõɔfɔ kɔ wɔ, bojũu wɔ din a kũu dɔɔye, ka a Nãanmɪn wãefɔ vẽ a wɔ lem kũu kaa kɔ nɪre jaa.

X Won waara nɪ dabil yɔɔ a wɔ tɪr pɔ, a sɛen kɔ Nãanmɪn, a 'lo na so bonsɪ a jaa, nɪ a 'lo 'yõɔ bon jaa na tu be be, ka wɔ maal a ba nɪdõɔn 'lo na faara ba ka wɔ ɪ cheche tu a wɔ dɔɔye difɔ pɔ.

XI Ka a nɪre 'lo na maala a nɪbe ka ba ɪre cheche, nɪ a bala mɪ na ɪ a cheche ɪ sãa bõ'yen bibiir. A lɛ jũu, vã ba kɔɔ a Yesu won bɔɔlɔ ba yeer ε,

XII na wɔ 'yere, “In pɔr a fɔ yuor kɔ a n yeer, naa yiel yiel pɛen fɔ a bala na duo puoro fɔ niem.” *(Yiel Gãn 22:22)*

XIII A nɪ mɪ go, “In dɪel a n Nãanmɪn.” *(Isaiya 8:17)* Na wɔ lɛ 'yer go, “Maa nɪ nyã nɪ a bibiir bala a Nãanmɪn na kɔ ma.” *(Isaiya 8:18)*

XIV A bibiir na tara a ãgãn nɪ a jãũ jũu, ba mɪ dɔɔn a Yesu ka wɔ ɪ a ba āsɔɔ, wɔ maal a lɛ, ka

a wɔ kũu na tɔɔ sɔɔ a Satan nyã na tara a kũu kɔẽɔ bar,

XV na won faa a bala jaa bar ban dɔɔ, ka a kũu dãbãe maal ba a ba lɛb gbãgbaar.

XVI Yelmãe jaa a ba ɪ a malakasi 'yɔɔ lɛ wɔ waan a sɔɔfɔ nyã ε, tɪche a Abraham yɔn 'yɔɔ lɛ.

XVII Nitɔnɔ jũu lɛ so, ka a Nãanmɪn maal wɔ a wɔ nyetãan a wɔ yɛɛ. Ka a lɛ vɛ a wɔ ɪ nɪbaal kaara na wɔ ɪ a bɔɔrlo nɪkpɛɛ na tara yelmãe a Nãanmɪn tɔmɔ pɔ, na won tɔɔ de a wɔ mãe lon a bɔɔr ka a nɪbe yeldɛɛr baar.

XVIII Bojũu a wɔ mãe mɪ din tuo a bɛɛr kaa pɔ, wɔ mɪ na tɔɔn sɔɔ a bala jaa a bɛɛr kaa na nyɔɔ.

III

I A lɛ jũu, yɛɛr na ba tara chɛfɔ ε, na yɪ pɔɔ a saaju bɔɔlfɔ pɔ, yɪ yuo a yɪ tɪɛr kɔ a Yesu, a nitɔnãa nɪ a bɔɔrlo nɪkpɛɛ nyã 'yer sɪn 'yɛɛɛ.

II Wɔ tara na yelmãe kɔ a 'lɔ na ir wɔ, nitãa lɛ a Mosesɪ mɪ na dɔɔ tara yelmãe a Nãanmɪn yir wɔ jaa pɔ.

III Yesu nyen 'yɔɔfɔ na sɛɛ na wɔ gar a Mosesɪ, nitãa lɛ a nɪɛ 'lɔ na mɛ a yir na ma nyɛ a 'yɔɔfɔ gar a yir mãe.

IV Bojũu a yir jaa, nɪɛ kɔɔ lɛ ma mɛ, tɪche Nãanmɪn lɛ mɛ a bonsɪ a jaa.

V Mosesɪ dɔɔ ɪ a tɔtɔnɔ na tara yelmãe a Nãanmɪn yir wɔ jaa pɔ, na wɔ dire a ala won wa 'yer daar kɔɔ dãasɪɛ.

VI Tɪche a Kɪrɪsɪto na ɪ a Nãanmɪn Bie, wɔ tara na yelmãe nɪ a Nãanmɪn yir. Sɪn lɛ ɪ a wɔ yir,

ala ɪ sɪ nyɔɔn nyãa nɪ a tɪertɔfɔ 'lɔ sɪn bɔɔɔ nɪ a yuɔr.

VII Lɛ lɛ a Nãaŋmɪn Sɪɛ dɔɔ 'yɛr, “Dɪna ala ɪ fɔ wɔn a Nãaŋmɪn kɔkɔr,

VIII yɪ taa ɪrɛ wa kpɛmɛ a yɪ nyãa nɪtãa lɛ yɪn dɔɔ chur wɔ ɛ, a sɔɔ 'lɔ yɪn dɔɔ bɛɛrɛ wɔ kaara be a mɔgɔɔ pɔ.

IX Be lɛ a yɪ sãakpãmɪne bɛɛr ma kaa na ba mɔn ma lɛɛɛ tɪ tãn yuom lɪjaayi, na ba nyɛ a lɛ ɪn ɪ.

X Ala lɛ so ka n nyɛn a nɪbɛ bala suur naa 'yɛr, ‘A ba tɪɛrsɪ ma yɛyɛɛ naa. Baa bɔɔ a n sɔɪ ɛ.’

XI Lɛ lɛ, n nyɛn suur naa pɔ 'yɛr, ‘Baa be jaa na wa kpɛ a n pɛnfɔ pɔ go ɛ.’ ” (*Yiel Gãn 95:7-11*)

XII N yɛɛr, yɪ bɔɔ gu yɪ mãɛ ka ãsɔɔ jaa taa tara yeldɛɛr bɪ nyãa na ba sɔɔ de ɛ, na wɔ lɪɛb a wɔ mãɛ yɪn a Nãaŋmɪn na ba kpɪrɛ sɛ ɛ.

XIII Tɪchɛ yɪ 'yɔɔnɔ taa ãkpãɛn bɪbɪr jaa, nɪtãa a bɪbɪr na chɛnɛ ka ba bɔɔlɔ a dɪna, ka yɛlbɪɛr taa bɛl ãsɔɔ jaa ka wɔ kpɛmɛ a wɔ nyãa ɛ.

XIV Sɪ wa naa ka a sɪn nɪ a Kɪrɪsɪtɔ na wa lɔɔ pɔ, ala ɪ sɪ ban gber tɪ tãn a baaraa, a lɛ sɪn dɔɔ bar tɪɛr,

XV fɪka a lɛ an ben 'yɛr, “Dɪna, yɪn wa wɔ a Nãaŋmɪn kɔkɔr, yɪ taa ɪrɛ wa kpɛmɛ a yɪ nyãa ɛ, nɪtãa lɛ yɪn dɔɔ chur wɔ ɛ.” (*Yiel Gãn 95:7, 8*)

XVI Ba boo lɛ dɔɔ wɔ tɪ churɛ? A ba ɪ a bala Mosesɪ na dɔɔ tara yɪn a lɪjɪpɪtɪ tɛɛ pɔ lɛ ɛ?

XVII Ba boo mɪ lɛ a Nãaŋmɪn dɔɔ nyɛn a suur a yuom lɪjaayi? A ba ɪ a bala na maal a dɛɛr ɛ, na ba lo kpɪ be a mɔgɔɔ pɔ lɛ ɛ?

XVIII Ba boo mɪ lɛ a Nãaŋmɪn pɔ 'yɛr ɪka ba kɔ kpɛ a wɔ pɛnfɔ jɪɛ ɛ, a ba ɪ a bala na dɔɔ tɔr a

wɔ nɛɛ tufɔ bar lɛ ɛ?

^{XIX} Lɛ lɛ, sɪ nyɛn ban ba tɔɔ kpɛ ɛ, bojũu baa tara soɔfɔ ɛ.

IV

^I A lɛ jũu, an ɪ a Nãanmɪn tɪr a wɔ nɛɛ a wɔ pɛnfɔ pɔ kpɛfɔ na chɛnɛ bɛ bɛ, yɪ ɪ a sɪ bɔɔnɔ sɔ, ka a ɔsɔɔ jaa taa wa kpɛ faa ɛ.

^{II} Bojũu a sɪn mɪ, ba mɔɔl a 'yɛr nɔɔ kɔ sɪ, nɪtãa lɛ ban dɔɔ 'yɛr kɔ ba. Tɪchɛ a 'yɛr ban dɔɔ mɔɔl kɔ ba, ba tara tɔnɔ ɛ, bojũu a 'yɛr tɛɛ lɛ ba wɔ, baa dɛ soɔfɔ pɔɔ ɛ.

^{III} Põpãanyã, a sɪn bala na soɔ dɛ kpɛn a pɛnfɔ nyã pɔ, nɪtãa lɛ a Nãanmɪn na dɔɔ 'yɛr, “N nyɛn suur naa pɔ 'yɛr, baa bɛ jaa na wa kpɛ a n pɛnfɔ pɔ go ɛ.” (*Yiel Gãn 95:11*) Tɪchɛ wɔ tɔn a wɔ tɔmɔ baar yɪ a wɛr pielfɔ daar jaa.

^{IV} Bojũu a jɛ ɔsɔɔ wɔ 'yɛr naa a bɛr ayopɔi daar 'yɛr, “A bɛr ayopɔi daar, Nãanmɪn bar a wɔ tɔmɔ a jaa tɪ pɛn.” (*A Pielfɔ Gãn 2:2*)

^V A 'yɛrbɛ anyãna nɪ a ju pɔ, wɔ lɛ 'yɛr naa, “Baa bɛ jaa na wa kpɛ a n pɛnfɔ pɔ ɛ.”

^{VI} Sɔr chɛnɛ na yuo ka bamɪnɛ na kpɛ a pɛnfɔ nyã pɔ, ka a bala ban dɛ nɛ mɔɔl a 'yɛr nɔɔ nyã kɔ, ba tɔɔ kpɛ ɛ, bojũu bawɔnsɪ lɛ ba ɪ.

^{VII} A lɛ jũu, Nãanmɪn lɛ ɪr bɪbɪr ɔsɔɔ na wɔ bɔɔlɔ wɔ dɪna, a kor lɛɛɛ tɪchɛ a wɔ lɛ wa tu a Nãa David 'yɔɔ 'yɛr a lɛ nɛ wɔn dɔɔ 'yɛr, “Dɪna yɪn wa wɔ a Nãanmɪn kɔkɔr, yɪ taa ɪrɛ wa kpɛmɛ a yɪ nyãn ɛ.” (*Yiel Gãn 95:7-8*)

VIII Bojũu ala ı a Josua dõo tõon a nıbe kpẽn a pẽnfo nyã pɔ, Nãanmın kũ naa le 'yer bıbir ասո 'yer go ε. ¹

IX A ber Ayopõi 'Lo Pẽnfo chene na be be kɔ a Nãanmın nıbe.

X Bojũu nıre jaa na wa kpe a Nãanmın pẽnfo nyã pɔ, wɔ mı ma pẽn naa a wɔ mãe tõmõ pɔ, nıtãa le a Nãanmın mãe na pẽn a wɔ tõmõ pɔ.

XI A le jũu, yı ı a sı mɔɔɔ ıka sı kpe a pẽnfo nyã pɔ, ka nıre ասո jaa taa ı bawõno a ba kaar na wɔ bãr lo ε.

XII Bojũu Nãanmın 'yer ın bõnıbir, na wɔ ma pılpıle, na wɔ dire gar sɔbɔraa. Wɔ ma ɲmaan jaa kpe tı gbem a sıe, na wɔ 'mar a kɔɔr, na wɔ wel a choofɔ jiir tı tãn a kɔɔr kãa pɔ. Wɔ ma tɔɔr tıer nı befosı a jaa na be nıre nyãa pɔ 'yer.

XIII Bon jaa ba be ka a bõmaalsı pɔ naa sool a Nãanmın niem ε. Bon jaa ba pɔɔ ε, a jaa dıel a wɔ niem. 'Lo le sın wa man a yele a jaa kɔ.

XIV A le jũu, sın ben tara a bɔɔrlo nıkpẽe na gar a bɔɔrlo nıbere ba jaa a wɔ do a be a saaju, Yesu na ı a Nãanmın Bie, yı ı a sı ba gber a sı soofɔ nyã sın soɔ pɔ.

XV Bojũu, saa tara a bɔɔrlo nıkpẽe 'lo na kõ tõo kaa a sı balfɔ ε, tıche sı tara na a 'lo mı a bɛer kaa bɔɔɔ bɔɔɔ na dõo nyɔɔ a sın mı kaar, tıche waa ı yelbier ε.

XVI Yı ı a sı daa yi a wɔ wãefɔ nãa dakɔɔ par nı nyãa, na sı tı de a wɔ nıbaal na sı nyɛ wãefɔ,

1 IV:VIII 4:8 A Josua nyãna le dõo de a Isıral nıbe nie ka ba chen a Kanaan tẽe pɔ, a Mosesı na wɔ kpi, a tẽe nyã le a Nãanmın dõo tır a neε kɔ ba. (A Tõmõ 7:45; nı Josua 1:1-9)

ka a sōo sɪ a sōo 'lo an wa wōnō sɪ.

V

^I A Juu nɪbe bōorlo nɪkpɛɛ, ba ma kãan ir wɔ a nɪbe pɔ, na ba ir wɔ a wɔ ma ara kɔ ba nɪ a Nãanmɪn sãlsɔɔ, na wɔ ma de a ba kɔfɔsɪ nɪ a ba bōorlo bonɪ loro nɪ a ba yelɔbe bōor.

^{II} Wɔ ma tōɔn 'mōɔn a bala na ba bōo ɛ, tɪ chiine a jiyuo, bojũu a 'lo mãe mɪ ba tara kpɛɔ ɛ.

^{III} A anyãna jũu ɛ so a wɔ ma de nie lo a wɔ mãe tulfɔ bōor baar, tɪ pãa 'matãan a nɪbe ba jaa yelɔbe bōor.

^{IV} Nɪre jaa maa bōn kaa ir a 'yōɔfɔ nyãna kɔ a wɔ mãe ɛ, Nãanmɪn ɛ ma bɔɔl wɔ, nɪtãa ɛ wɔn dōo bɔɔl a Aaron.

^V Le mɪ ɛ, a Kɪrɪsɪto ba de a 'yōɔfɔ nyã kɔ a wɔ mãe ɛ, na wɔ wa lɪeb a bōorlo nɪkpɛɛ ɛ. Tɪche Nãanmɪn mɪ ɛ 'yer kɔ wɔ, “Fōo ɛ ɪ a n Bie, dɪna n lɪeb a fɔ Sãa.” *(Yiel Gãn 2:7)*

^{VI} A ɛ 'yer a jie ãsɔɔ go, “Fōo ɛ a bōorlo kpo kpo, nɪtãa a Melkijedek kaar.” ² *(Yiel Gãn 110:4)*

^{VII} A ɛ daar a Yesu na be ka a tɛe pɔ, wɔ den sɔɔrfɔ sɔɔr Nãanmɪn kōn nɪbikōɔ kɔ a Nãanmɪn nyã na tōo faa wɔ a kũu pɔ, ka a Nãanmɪn wō a wɔ sɔɔrfɔ, bojũu wɔ den 'yōɔfɔ siir a wɔ mãe.

^{VIII} Wɔ gba na ɪ a bie, wɔ jãn nɛɛ tufɔ yi a wɔ wōm pɔ.

² **V:VI 5:6** A Melkijedek dōo ɪ a Nãanmɪn bōor loro. 'Lo ɛ kɔ a Abraham a paanōo nɪ a dãa na wɔ sɔɔr Nãanmɪn ɪka wɔ sōo a Abraham. Abraham mɪ kɔn a Melkijedek kɔfɔsɪ. (A Pielfɔ Gãn 14:17-20, nɪ Heburu Gãn 7:1-10)

IX Wɔn wa maal a lɛ an sɛɛ ɪka wɔ maal baar, wɔ hɛb a faafɔ sɔɔ kɔ a bala jaa na sɔɔ tu a wɔ nɛɛ.

X Nāanmɪn lɛ ir wɔ a wɔ ɪ a bɔɔrlo nɪkpɛɛ a Melkijedek kaar.

XI Sɪ tara na yɔɔ naa 'yer tun a yele anyāna pɔ, tɪche ka a par wiilfɔ kpɛ̃mɛ, bojūu a yɪ bɔɔfɔ ba tal tɛɛr ɛ.

XII Yelmāɛ, a sɛɛ naa a sɔɔ nyāna pɔ, ka yɪn taa ɪ wiwilbe, tɪ yɪ chɛnɛ bɔɔrɔ nɪrɛ ɪka wɔ wiil yɪ a Nāanmɪn 'yerbidɔɔ ala go. Bɪr lɛ yɪ chɛnɛ bɔɔrɔ, yaa ta saa difɔ ɛ.

XIII ɪsɔɔ jaa na chɛnɛ 'yɛnɛ bɪr, wɔ chɛnɛ na ɪ bipla. A wɔ yɛ̃ ba tal tɛɛr a wɔn tɔɔ bɔɔ a yeltɔrsɪ ban wile par ɛ.

XIV Tɪche nɪbɛrɛ bon lɛ saa, bala 'lɔ din nyɛ ka a mɪl ba, ka ba bɔɔ vɪla nɪ dɛɛr.

VI

I A lɛ jūu, yɪ ɪ a sɪ bar a Kɪrɪsɪto 'yer pielfɔ yele, tɪ chiine niem hɛrɛ nɪbɛrɛ. Yɪ ta lɛ vɛ̃ ka sɪ pɔrɔ a tɪɛr hɛbfɔ yuor go ɛ, nɪ tɔ̃dɛɛr jaa bɔrɔ na chiine kūu pɔ ɛ, nɪ lɛ an sɛɛ ɪka fɔ tara a Nāanmɪn sɔɔfɔ,

II nɪ a Nāanmɪn kɔɔ sofɔ wiilfɔ, nɪ nuur dɔɔlfɔ yele, nɪ kūu pɔ irfɔ nɪ a 'yer tɔɔrfɔ yele.

III Ala ɪ Nāanmɪn sɔɔ naa, sɪn ɪn a lɛ.

IV An ɪn tuo kɔ a bala na dɔɔ nyɛ a chāa, a bala na lem a saaju kɔfɔ kaa, na ba 'mataa pɔn a Nāanmɪn Sɪɛ,

V a bala na lem a Nāanmɪn 'yer vɪla kaa, nɪ a kpɛ̃ɔ 'lɔ na waara a baaraa daar.

VI Ala ı ba faan lo, an ın tuo ka ba le waan ba a ba wa nye tier hebfo, bojũu a ba borfo le kpara naa a Nãanmın Bie a daa ju go, na ba le 'yõõ ka a niyoo le wuolo wo.

VII A le a tãe na ma nyũ a sabie kõõ na ma loro na wo bul a bonstı ala na tara tãõõ kũ a bala na kũ, ma nyen a Nãanmın sõõfo.

VIII Tıche a tãe 'lo na ma bul a gõõr nı a mõ-ur, waa tara tãõõ ε, ti na wo be põ 'yõõfo põ. A baarfõ daar bũu le na di wo.

IX Sı gban 'yere a anyãna, barmıne, sı bar tier a yı jie, na sı bõõn yın tara bõsõn, bõsõn ala na lõõn a faafõ.

X Nãanmın ba ı nıbur bur ε. Wo kõ ïin a yı tõmõ nı a yı nõfo yın wiil kũ wo ε, na yı sõõ a wo nıbe ti chene sõõõ ba.

XI Sı bõõrõ naa ıka a yı ãsõõ jaa wo mõõ nıbir maala a le ne ti tãn a baaraa, na yı kõ baala a yı tierõõ jie ε.

XII Saa bõõrõ ıka yı ı koro dẽme ε, tıche yı tõõrõ a bala na tu a sõõfo põ tara kãnyir nyen a bonstı ala a Nãanmın na tır a neε.

XIII Le a Nãanmın na tıre a neε koro a Abraham, nıre jaa na ba be be gar wo a won põn jũu, wo põn naa a wo mãε,

XIV na wo 'yere, "Yelmãε jaa le, ın sõõ fı naa, naa vẽ ka a fı bal par paal." (A Pielfõ Gãn 22:17)

XV Le le a Abraham tara a kãnyir na wo chel lẽεε wa de a le a Nãanmın na tır a neε kũ wo.

XVI Nıre ma den a nıre 'lo na gar wo yuor põn, ka a le won ma tır a neε ı yelmãε, ka a wılewlẽ maa le be be go ε.

XVII Bojũu Nãanm̃n bɔɔɔ naa ɪka wɔ maal a wɔ befɔ 'lɔ na ba lɛɛ ɛ, ka a chaar kɔ a bala na wa de a ala wɔn tɪr a nɛɛ. Wɔ tɪr nɛɛ ɪka wɔn maal a lɛ.

XVIII Nãanm̃n maal a nɪtɔ̃ ɪka, a bonɪ ayi anyã na ba tɔɔnɔ̃ lɛɛ ɛ, Nãanm̃n mɪ kɔ̃ tɔ̃ ɪmaa jire ɛ, ka a sɪn bala na jo tɪ nyɔɔ a tɪertɔfɔ nyã wɔn kɔ sɪ a pɔɔ taalɛ, ka a na 'yɔ̃ɔ sɪ ãkpãɛn.

XIX A tɪertɔfɔ nyã lɛ sɪ tara, naa ɪ a nɛbikur na ma lũ a sɪ sɪɛ a wɔ chɪm ba dɔɔnɔ̃ ɛ. Wɔ pɔn kpe be a diniem a fɔbaa 'lɔ ban lũ var puor.

XX Be lɛ a Yesu de nie chen a sɪ 'yɔ̃ɔ, wɔ kpe naa a sɪ 'yɔ̃ɔ. Wɔ ɪ naa a bɔɔrlo nɪkpɛɛ kpo kpo nɪtãa a Melkijedek kaar. ³

VII

I A Melkijedek nyã lɛ dɔ̃ɔ ɪ a Salem nãa nɪ a Nãanm̃n na do gar a saaju bɔɔrloɔ. 'Lɔ lɛ tuor a Abraham na wɔ 'yer nevila 'yɔ̃ɔ wɔ, a lɛ wɔn dɔ̃ɔ jɛb a nãmɪne bala tɔ̃ɔ tɪ lɛɛb waara.

II Ka a Abraham ir a bonɪ ala wɔn waara nɪ a jaa pɔ pie, bɔ̃'yen kɔ wɔ. A wɔ yodɔ̃ɔ par nɪ nyã, torfɔ nãa, a nɪ mɪ, Salem nãa, a par lɛ, nyã'maar nãa.

III Waa tara sãa ɛ, bu ma ɛ, nɪɛ jaa ba bɔ̃ɔ a wɔ dɔɔfɔ daar ɛ, bu bɔ̃ɔ a wɔ bal par ɛ, bu a wɔ kũu daar ɛ. Wɔ kaara naa a Nãanm̃n Bie kaar, na wɔ ɪ a bɔɔrlo kpo kpo.

³ **VI:XX 6:20** A Melkijedek dɔ̃ɔ ɪ a Nãanm̃n bɔɔr loro. 'Lɔ lɛ kɔ a Abraham a paanɔ̃ɔ nɪ a dãa na wɔ sɔɔr Nãanm̃n ɪka wɔ sɔ̃ɔ a Abraham. Abraham mɪ kon a Melkijedek kɔfɔsɪ. (A Pielfɔ Gãn 14:17-20, nɪ Heburu Gãn 7:1-10)

IV Yı tıer kaa a le won berma jā. A sı sãakpã Abraham gba mı dõo kũ wũ a bonstı ala won fa pũ pie jaa pũ bõ'yen.

V Põpãanyã, a Mosesı nεε won dõo bin 'yer naa ıka, a Levi bal par pũ le a bõorloro na ma yi, 'lo le na ma de a pie jaa pũ bõ'yen yin a Isural nıbe ba jaa sã, a wũ mãε yeεr sã, a ba yeεr gba mı na ı a Abraham bal nıbe sã.

VI Tıche a daba nyã baa gba bıer a wũ tı yi a Levi bal par pũ ε, tıche wũ den a pie pũ bõ'yen yi a Abraham sã, na wũ 'yer nevlıa 'yõo a 'lo a Nãanmın na dõo tır a nεεr kũ.

VII Baal ba be be ε, ıka a nıre 'lo na berme 'yer nevlıa 'yõo a 'lo na ba jā bon ε.

VIII A yele āsũo nı nyã ıka, a bala na kpıre le ma de a pie pũ jaa bõ'yen, tıche a sor āsũo pũ, a Melkijedek 'lo na ba kpıre ε, de naa.

IX İsũo gba mı na 'yer ıka, a Levi nıre na ma de a pie jaa pũ bõ'yen, ba yab a pie jaa pũ bõ'yen tu a Abraham sã,

X bojũu a le a Melkijedek na dõo tuor a Abraham, a Levi chene na be a wũ sãakpã pũom.

XI Ala ı a Levi bal nıre, a bõorlo tũmõ ma ta vãn ka wũ tor jaa dẽ dẽ, a nebinãa 'lo ban kũ a nıbe, bo le so ka ba le bõoro a bõorloro āsũo ıka wũ wa, na wũ kaara a Melkijedek kaar na waa ı a Aaron kaar ε?

XII Bojũu bala wa hıer a bõorloro, ba mı ma hıer a nebinãa.

XIII A 'lo ban 'yere na so a yele anyãna, wũ ın bal yuo, ka nıre āsũo jaa ba yi a bala nyãna pũ na wũ tı tũ tũmõ be a bõor lofũ jie ε.

XIV Bojũu nıre jaa bõon naa ıka a sı Soro ın a

Juda bal nɛɛ, ka a bala nyã pɔ, Mosesɪ mɪ ba pɔr a yuor ɪka nɛɛ na yin a bala nyã pɔ tɪ ɪ a bɔɔrloro ɛ.

XV Ka a lɛ sɪn 'yer gba gãn chãa pɔ, ɪka ala ɪ a bɔɔrloro ʼsɔɔ na kaara a Melkijedek kaar wa wa naa,

XVI a 'lɔ na wa ɪ a bɔɔrloro 'lɔ na ba tu a lɛ a nɛbinãa na 'yer tun a wɔ sãakpã loor ɛ, tɪche a tun a lɛ a kpɛɔ 'lɔ na yi a nyevɔr na ba tara sɔɔfɔ pɔ.

XVII Bojũu a sɛb ɪka, “Fɔɔ lɛ ɪ a bɔɔrlo kpo kpo na ba tara tɛɛfɔ ɛ, nɪtãa a Melkijedek.” *(Yiel Gãn 110:4)*

XVIII Ba tɔɔn a kɔro bɪnfɔ lan bar, bojũu wɔ bal naa na waa ɪ bɔjoraa go ɛ.

XIX Bojũu a nɛbinãa nyã maa tɔɔ maal bon ka wɔ tor jaa dɛ dɛ ɛ, ka a tɪertɔ yuo na ɪ gar wɔ wa, na wɔ vɛ ka sɪ tɔɔ gbɔr Nãanmɪn.

XX A Nãanmɪn nɛtɪraa dɔɔ be be, bamɪne lɛɛb a bɔɔrlorbo ka a nɛtɪraa ba pɔɔ ɛ,

XXI tɪche 'lɔ lɛɛb a bɔɔrloro ka a nɛtɪraa pɔɔ, a lɛ a Nãanmɪn na 'yer kɔ wɔ, “A sɪ Soro pɔn 'yer, na wɔ kɔ wa puur a kɔɔ bar jaa ɛ. Fɔɔ lɛ ɪ a bɔɔrlo kpo kpo.” *(Yiel Gãn 110:4)*

XXII A pɔ bɪnfɔ nyãna jũu, Yesu lɛ wɔ de bin a nɛɛ ka wɔ ɪ a nɛtɪraa na gar.

XXIII A kɔro a bɔɔrlorbo bala ma dɔɔ ɪ yɔɔ, bojũu kũu maa sɔɔ ka ba be be a tɔmɔ pɔ kor ɛ.

XXIV Tɪche a Yesu 'lɔ na ben be jaa kpo kpo, a wɔ bɔɔrlo tɔmɔ ba tara lɛɛfɔ ɛ.

XXV A lɛ jũu, wɔ ma tɔɔn faa a bala na tu a wɔ jie waara a Nãanmɪn sɛ. Bojũu wɔ ma ben be sɔɔ jaa 'maala a Nãanmɪn korɔ ba.

XXVI A bɔɔrlo nɪkpɛɛ nyāna le bɔɔ a le sɪn bɔɔrɔ, wɔ ɪn cheche, waa tara chefɔ ε, waa bɔɔrɔ yeldɛɛr ε, na wɔ oo wɔ mǎɛ yin yelbe-ɪrbe pɔ, na wɔ do gar a saaju.

XXVII Waa kaara fɪka a bɔɔrlo nɪberɛ banyā ε, naa ba le sɛɛ ɪka wɔ loro a bɔɔr a bɪbie a jaa ε, na won ma de nie lo a wɔ mǎɛ tulo bɔɔr, tɪ pǎa mɪ lo a nɪbe mɪ bon ε. Wɔ mǎɛ le sɔɔ na wɔ lɪɛb a bɔɔrlo dɔɔ lo a ba yeldɛbe bɔɔr a dɛdɛɛ daa ka a baar.

XXVIII Bojũu a nebināa le ma ir a bɔɔrlo nɪberɛ, ka ba ɪ nɪbe na bal, tɪche a pɔfɔ nyā na tu a nebināa puorfɔ yir a, Bie le Nāanmɪn ir, 'lo le maal a le jaa a Nāanmɪn na bɔɔrɔ ɪka wɔ maal.

VIII

I A 'yere sɪn 'yere nɪ nyā, sɪn tara na a bɔɔrlo nɪkpɛɛ nyā na jānɛ be a saaju kpɛɔ wɔ jaa sɔɔ nũsɔɔ jie.

II Be le wɔ tɔnɔ a dinie sɔɔ na ɪ a yelmǎɛ Nāanmɪn puorfɔ yir a sɪ Soro mǎɛ na maal, a ba ɪ a gǎn yir 'lo a nɪrɛ na maal a wɔ nũu ε.

III Bɔɔrlo nɪkpɛɛ jaa ba ma ir wɔ naa ka wɔ ma diere a kɔfɔsɪ nɪ a bɔɔrlo bonɪ loro nɪ a bɔɔr, ala le so ka a nyā mɪ na de bon kɔɔ lon a bɔɔr.

IV Ala ɪ wɔ ta ben ka a tɛɛ pɔ, wɔ kɔ naa ta ɪ bɔɔrɔrɔ ε, bojũu nɪbe den nie be ka, na ba ma diere a kɔfɔsɪ turo nɪ a le a nebināa na man.

V Ban tɔnɔ a Nāanmɪn puorfɔ yir cheche nyā pɔ na ɪ a 'lo na be a saaju gǎagiel ban tɔɔr maal. A anyāna jũu le so ka a Nāanmɪn kpǎkpǎana a Mosesɪ a le won dɔɔ bɔɔrɔ ɪka wɔ maal a gǎn yir, na wɔ 'yer, “Kaara sɔ, na fɔ maal wɔ a le nɛ

ni wə ju un wiil fə be a tōo ju.” (A *Yifə Gān* 25:40)

VI Tiche a tōmō 'lo a Yesu na nyε, gar a ba bon jaa bamm na ι a netiraa 'ma'maala na gar a bōkoraa, bojūu a nebin paalaa na ι gar pə le wo maal.

VII Bojūu ala ι a netir koraa 'lo ba dōo tara chefu ε, jie kō naa be be a ba le buoro bōyuo ε.

VIII Tiche Nāanmın nyen a le a nibe na 'mab, na wə 'yer, nitō le a sɪ Soro 'yer, “Bibir kōo na wa vie naa, ka n tir netir paalaa bin kə a Isral yir dēme ni a Juda yir dēme.

IX A kō le nyetāan a neε 'lo un dōo tir kə a ba sāakpāmıne a daar 'lōnō un nyoo ba a nūu tōo yin a Ijipiti tēe pə ε. Nitō le a sɪ Soro 'yer, bojūu baa soo ara a le un tir a neε kə ba ε, ka n mı lieb puor 'yōo ba.

X A anyāna le ι a netiraa un na tir kə a Isral yir dēme, a bibir 'lo wa vie baar. Le le a sɪ Soro 'yer. In de naa a n neεr 'yōo a ba tierɪ pə, na n seb dool a ba nyān ju. Ka n ι a ba Nāanmın, ka ba mı ι a n nibe.

XI Nıre jaa kō le wiil a wə tə soo ε, bu ka nıre 'yer kə a wə yebe ıka, ‘Bōo a sɪ Soro ε.’ Bojūu ba jaa na bōo ma naa, yi a bil pə tı tān a bere pə.

XII In vēn a ba putuyele bar. N kō le tier a ba yeldebe jaa go ε.” (*Jeremiya 31:31-34*)

XIII Nāanmın na buolo a netiraa anyāna bōpaalaa, wə maal a 'lo na de nie ka wə ι bōjoolaa, ka bon mı na jool, wə maa yaara tı kpi ε.

IX

I Faa nye, a netur dõo 'lo tara na a puorfõ chirsi nu a jicheche 'lo ban dõo maal ka a tēe pɔ.

II A gān yir nyā ban dõo maal baar, a di yēyē pɔ le ba bin a fātɪnsɪ dɔɔlfɔ jie nɪ a tɛɛbɔl 'lo ju ban ma dɔɔl a paanõcheche ala. A jie nyā le ba bɔɔlo, Jicheche.

III A dinie sɔɔ ban lū a fɔbaa var, ba bɔɔlo naa a be, Cheche wɔ jaa Cheche Jie.

IV Be le a bɔɔr lofɔ jie be na ɪ selma a ba ma chonõ a tã nyū vɪla ala nɪ a neturaa daka ban maal tɪ waar selma pɔɔ. A daka nyāna pɔ le a selma dulo ban 'yõɔ a maana nɪ a Aaron dāgbal 'lo na dõo 'mɔr a puul nɪ a kɔsɪr pɛrsɪ ala ban dõo seb a nebināa 'yõɔ. ⁴

V A daka nyā ju le ba maal a malakasɪ bala na wile a Nāanmun tɪr ka ba ara kɔ a malakasɪ bala ban bɔɔlo a cherubim, ka ba ger pɔɔ a faafɔ bɔɔr lofɔ jie. Tɪche sɪ kō tōɔ man a yelsɪ anyāna tu tu taa a pōpānyā ε.

VI Le a yelsɪ anyāna ban wa chɔɔr a nitõ baar, a bɔɔrlorbo pāa ma kpɪere na a di yēyē sɔɔ pɔ, bɪbir jaa tōnõ a ba tōmõ.

VII Tɪche a bɔɔrlo nɪkpɛε 'lo tɛε le ma kpɛ a dinie sɔɔ gbɛbõ'yen yuon jaa, wɔ maa faa dõo jāɪ ε. Ala le wɔ ma kpɛn a be tɪ lon a wɔ māε bɔɔr, nɪ a nɪbe mɪ yeldɛbe ban ba bõɔn ε, tɪ faa tul maal bɔɔr.

⁴ IX:IV 9:4 A manna anyāna ɪn bōdiir a Nāanmun na dõo kɔ a Isural nɪbe be a mɔgõɔ pɔ ka ba di. (A Yifɔ Gān 16:4-36, nɪ Jɔɔn 6:31, 49)

VIII Nāanmın Sıe wiil a anyāna ıka, a sor na kpiere a Jicheche 'Lo Wı Jaa Cheche Jie chene na ba yuo ε, a gān yir koro na chene ara jūu.

IX A anyāna dōo wile a dına sōo, naa wile ıka a kofusı nı a bōorlo bonı ala ban ma lon a bōor, maa tōo v̄e ka a 'lo na wa a puorfı jie tıer chaar ε.

X A ı naa bōdiir tεε yele, nı nyūfo yele, nı bōpεersı yelsı, ala le ba mōo nıbir maala tı tān a yelpaalaa na lıer.

XI Le a Yesu Kırısıto na wa a bōorlo nıkp̄εε nyā kaar, nı a yelsōn ala na de nie be ka, wı kp̄ēn tu a jıkp̄εε nı a puorfı yir 'lo na ı cheche an ba ı nıre nūu le maal ε, ka sı 'yer ıka waa pıo a bōmıersı pıo ε.

XII Waa de bıo bı narbil jāı ε, tıche wı kpe naa a Jicheche Wı Jaa Cheche nyā pıo, gbebō'yen kı nıre jaa nı a wı m̄ae jāı, a sı tōo nye a faafı a kpo kpo.

XIII A bıor jāı nı a nadai jāı nı a nasarbil t̄apıel ban ma ōo mır a bala na sōo, ka a ba āgāma yi ı bōsōn.

XIV Nımıne p̄aa le, a Yesu Kırısıto jāı a 'lo na tu a Nāanmın Sıe na ı nyevor, a wı m̄ae na ba tara chefı ε, lon bōor kı a Nāanmın na wı pεe a sı tıer nı tōmō jaa na chiine nı sı kūu pıo, ka sın tōo tōnō koro a Nāanmın vor.

XV Bojūu a anyāna le v̄e ka a Yesu Kırısıto ı a netır paalaa 'ma'maala, ka a bala a Nāanmın na bıol, na nye a bōsōn ala na ba tara baarfı ε. Pōp̄ānyā wı kpi naa na wı faa ba yin a yeldebe ala ban dōo maal a netır koraa 'lo pıo.

XVI Nıre wa tur neε ıka 'lo wa kpi baar, a kũu le wσ ma wa kpi, ka a le won 'yer pãa yi chãa pσ,

XVII bojũu ala ı fσ tur neε ıka fõσ wa kpi baar. Fõσ wa chene a ba ı yeλε ε, tıche fun wa kpi baar le a pãa ı yeλε.

XVIII A anyãna jũu le so gba, ka a netur dõσ 'lo maa ı bon jaa ka a jãı ba pσσ ε.

XIX Le a Mosesı na wa man a nebinãa 'yer kσ a nıbe ba jaa baar, wσ den a nelpσlo jãı na wσ de kõσ 'yõσ, na wσ de per kσol jıε na wσ võσ urbanyũu na wσ tun mır a gãn pilãa 'lo nı a nıbe ba jaa.

XX Tı na wσ 'yer, “A anyãna le ı a netıraa jãı, a Nãanmın na kpãkpãana yı ıka yı turo.” (*A Yıfσ Gãn 24:8*)

XXI Le nı ju mı le wσ de a jãı mır a gãn puorfσ yır nı a bonstı a jaa ban ma de maala nı a be.

XXII Yelmãε jaa a nebinãa 'yer ıka, ba ma de a jãı mıl a bonstı a jaa. Ka jãı ba wa kpaar ε, yelbier vẽ kσfσ ba be be ε.

XXIII A tara na sσr ka ba chσσr a saaju bõtσσr maalaa nı a bσσrlo bonstı anyãna, tıche a saaju bonstı mãε 'lo, a ba bσσrlo bon gar naa anyãna.

XXIV Bojũu Kırısıto ba kpe a nıre nũu bõmaalaa jıcheche nyã pσ, na dõσ ı a saaju bon sã 'lo ban dõσ tσσr maal ε. A saaju mãε le wσ tı kpe, na wσ tı ara a Nãanmın niem a põpãanyã a sı jũu.

XXV A ba ı wσ kpẽn be a saaju na won le tı loro a bσσr bıbir jaa ε, nitãa le a Juu nıbe bσσrlo nãa na ma kpe a Jıcheche 'Lo Wσ Jaa Cheche pσ, a yuon nı a jãı na ba ı a wσ mãε jãı ε.

XXVI Ala ı le le a ta ı, Kırısıto naa pãan din

dooƷe s̄oo jaa yi a wer pielfo daar jaa. Tiche a p̄p̄ãnyã, wu wa daan yi a b̄bir baaraa daar na wu maal yele a jaa baar, ıka wu wa de a wu mãe lıeb a b̄orlo bon diin a yelbier bar.

XXVII Nıtãa le ban d̄oo nıre ka wun kpi daar k̄oo, na wu ti tuor 'yer t̄orfo,

XXVIII le le, a Kırısıto lon a b̄or kpo kpo ku nıyoo. Wun lıeb wa a gb̄e ayi s̄oo, a ba ı fıka a wu wa de a yelbier bar e, tiche ka wu waan faafu wa ku a bala jaa na chele wu.

X

I A nebinãa d̄oo ı a b̄s̄o 'lo na waara gãagiel, a ba ı a bon mãe le e. A nit̄o j̄uu, a k̄o t̄oo ı a b̄orlo b̄b̄o'yen ban ma lo yuon jaa ka a t̄oo choor a bala na ma wa t̄oo gb̄or a Nãanmun puorfo 'ȳoo e.

II Ala ı a ta t̄oon choor ba, ba k̄o naa bar a b̄orlo bomu ir fo e? Boj̄uu a bala na ma ta wa a Nãanmun puorfo jie, a ba yelbier naa baar naa, ka ba k̄o ma le t̄er to a ba yeldeb̄e go e.

III Tiche a ba yuon jaa b̄orlo bonı anyãna ma t̄ere ba naa a ba yeldeb̄e,

IV boj̄uu a nadai nı a b̄or j̄at̄ maa t̄oro ire a yeldeb̄e bara e.

V A le j̄uu, a Kırısıto na waara ka a wer p̄o, nit̄o le wu 'yer ku a Nãanmun, "A b̄orlo bonı nı a b̄korsı, faa b̄oraa e, tiche ãgãn le fo choor ku ma.

VI A b̄orlo bonı ban chun̄o nı a ba 'mabfo b̄korsı, fo p̄oo maa pel yaa e.

VII Ka n pãa 'yer, maa nı nyã, nıtãa le an seb a n yele a Nãanmun gãn p̄o. N Nãanmun, n wa naa

ıka n wa ı a fō bōfō.” *(Yiel Gān 40:6-8)* ^{VIII} Wō den nie 'yer, “A bōorlo bonstı nı a kōfosı nı a dōñ ala ban ma kō chom nı a ba tulo kōfosı ala, faa bōoraa ε, fō pōō ba pel ε,” an sōō ı ıka a nebināa le 'yer ıka ba ı a le.

^{IX} A wō pāa 'yer, “Maa nı nyā, n wa naa ıka n wa ı a fō bōfō.” Wō tōon a 'lō na de nie bar, tı de a ayı sōō 'yōō a jie.

^X A nıtōñō jūu le a Nāanmın maal sı, a sı ı nısōñ a Yesu Kırısıto na de a wō āgān lon a bōor kpo kpo kō sı.

^{XI} A Juu nıbe bōorloro, bıbir jaa le wō ma ara tı tōñō a ba puorfo tōbie. Waa gala a bōor lofō nyā na maa tōō de yelbier bar ε.

^{XII} Tıche a Yesu Kırısıto na wa lo a bōor kpo kpo nyā baar a yelbier jūu, wō pāa tı jāne naa a Nāanmın nūsōō jie.

^{XIII} An yi a le daar jaa, wō chele naa a Nāanmın na wa de a wō dōdēme kō wō a ba lıeb a wō gbεε dōolfō jie,

^{XIV} bojūu gbebō'yen tee le wō lo a bōor, ka a see kō a bala won maal ka ba ı cheche.

^{XV} A Nāanmın Sıe mı 'yer yelmāe jaa kō sı nı a yele nyā, wō den nie 'yer,

^{XVI} “Nyā le ı a netıraa nyā ın wa tara nı ba, a sōō 'lō wa po baar. Le le a sı Soro 'yer. In den a n nebinsı 'yōō a ba nyāñ pō, naa seb 'yōō a ba tıersı pō.” *(Jeremiya 31:33)*

^{XVII} Na wō pāa le 'yer pōō, “A ba yelbier nı a ba chefosı tōbie, n kō le tıeraa go ε.” *(Jeremiya 31:34)*

^{XVIII} Nāanmın na wa vē a yelbier anyāna kō nıre, yelbier bōor lofō ba le be be go ε.

XIX A le jūu n yeeɪ, sɪn ben tara a 'lafɔ nyā na tɪ
kpe a Jicheche Wɔ Jaa Cheche Jie a Yesu jāi jūu,

XX na wɔ yuo a yelmāe sɔr nɪbir paalaa na 'mar
tu a fɔvaraa 'lɔ pɔ, 'lɔ le ɪ a wɔ āgān,

XXI na sɪ be tara a bɔɔrlo nɪkpɛɛ nyā na kaara
a Nāanmɪn yir,

XXII yɪ ɪ a sɪ tɔɔ gbɔr Nāanmɪn nɪ nyāa nyā na
viele, nɪ a sɔɔfɔ na tɪre. Bojūu wɔ mɪr a sɪ nyān,
na wɔ fiɛl sɪ yɪn a tɪer sɔɔnaa pɔ, na wɔ pɛɛ a sɪ
āgāma nɪ a kɔsɔɔ ala.

XXIII Yɪ vɛ a sɪ nyɔɔ a sɪ tɪertɔfɔ nyā sɪn sɔɔ
jaa chāchā tara, bojūu a 'lɔ na tɪr a nɛɛ kɔ sɪ ɪn
yelmāe sɔɔ.

XXIV Yɪ vɛ a sɪ kpākpāana taa mɔɔ nɪbir nɔfɔ
nɪ vɪla maalɔ pɔ.

XXV Yɪ taa ɪre wa vɛ ka sɪ ma bara taa sɛ lɔɔfɔ
ɛ, nɪtāa le a bamɪne na ma ɪre ɛ, tɪche yɪ vɛ a sɪ
'yɔɔnɔ taa ākpāen, na sɪ ma maala a le sɔɔ jaa,
an ɪ a Bɪbir tɔɔrɔ na gbɔrɔ.

XXVI Ala ɪ sɪ chene na bɔɔn jaa tɪ ma maala a
yelbier sɪn wa bɔɔ a yelmāe baar, yelbier bɔɔrlo
bon jaa ba le be be go ɛ,

XXVII tɪche dābāe tɛɛ le sɪ chele nɪ a 'yer tɔɔrɔfɔ,
nɪ a būu dagel 'lɔ na wa di a Nāanmɪn dɔdɛme.

XXVIII Nɪre āsɔɔ jaa wa dɔɔ tɔr a le a Mosesɪ na
'yer bin, ka a nɪbe ayi bɪ nɪbe ata wa di dāasɪɛ
ɪka yelmāe le wɔ ɪ a le, ba ma kɔ naa a nɪnyɪne
tɪ maa kaa wɔ nɪbaal ɛ.

XXIX Ge buor le yɪ tɪer Nāanmɪn na ge a nɪre 'lɔ
na nɛere a Nāanmɪn Bie nyā nɪ gbɛɛ, a nɪnyɪne
'lɔ na maal fɪka waa ɪ bɔcheche ɛ, a jāi nyā na ɪ a
neturaa na maal wɔ a wɔ tor, ka wɔ tɔ a Nāanmɪn
wāɛfɔ Sɪɛ?

XXX Bojũu sɪ bõɔn a 'lɔ na 'yer, “Maa lɛ so a sãn yaafɔ, un lɛb yaa a sãn,” (*Mosesɪ Gãma Na Tu Anũu 32:35*) wɔ lɛ bõɔ 'yer go, “A sɪ Soro na tɔɔr a wɔ nɪbɛ 'yer.” (*Mosesɪ Gãma Na Tu Anũu 32:36*)

XXXI A un dābāyele, ala ɪ fɔ faan lo a Nāanmɪn nɪbir nyā nũu pɔ.

XXXII Yɪ tɪɛr kaa a lɛ daar yɪn dõɔ be be, tɪ wa nyɛ a chāa, a lɛ yɪn ba gber tuor a dɔɔyɛ yɔɔ ala.

XXXIII Sõɔ kõɔ, chāa pɔ jaa lɛ ba ma tɔɔɔ yɪ na ba gere nɪ yɪ. Daar kõɔ, yɪ ma 'mantāan a bala mɪ ban gere a lɛ.

XXXIV Yɪ mɪ dõɔ tara nɪbaal nɪ a bala ban nyɔɔr pɔɔ a die pɔ, na yɪ mɪ tara pɔpɛl an ba bā yɪ ɛ, a sõɔ 'lɔ ban fa a yɪ bõtarsɪ, bojũu yɪ bõɔn naa ɪka yɪ mǎɛ tara naa bõtarsɪ na ɪ gar a anyāna na ba tara baarfɔ ɛ.

XXXV A lɛ jũu, yɪ taa lɔb a tɪɛr sũ nyā bar ɛ, Nāanmɪn na yab yɪn gar a lɛ.

XXXVI Yɪ mõɔ nɪbir tara kānyir na yɪ maala a lɛ a Nāanmɪn na bɔɔrɔ, yɪn wa nyɛn a lɛ won tɪr a wɔ nɛɛ.

XXXVII Bojũu a chen bālāa ka a, “Lɔ na waara, won wa naa. Wɔ kõ kor ɛ.

XXXVIII Tɪche a maa torfɔ sɔɔ 'lɔ, na kpɪɛɛ naa nɪ sɔɔfɔ. 'Lɔ wa lɛb puor 'lɔ, n pɔɔ kõ pel wɔ ɛ.” (*Habakuk 2:3-4*)

XXXIX Tɪche sɪn ba ɪ a bala na lɪɛɛ a puor sõɔnõ ɛ, tɪche sɪ un a bala na sɔɔ de, na sɪ nyɛ faafɔ.

XI

¹ Põpāanyā, a sɔɔfɔ nyā vɛ naa ka saa 'lɔɔrɔ gber ɛ, yelmǎɛ jaa a bon 'lɔ 'yõɔ sɪn tara a tɪɛr tɪ

ba nyen nɪbir ε.

II A sɔɔfɔ nyã le a kōr dēme dōɔ tara, ka a Nāaŋmɪn dān ba.

III Sɔɔfɔ le vĕ a ba bōɔ a par ɪka Nāaŋmɪn dōɔ de a wɔ nɛɛ 'yerbie maal a tēe, nɪ a saaju wɔ jaa, ka a bonstɪ sɪn ben nyere, a ba ɪ a dōɔ be be ka wɔ de maal ε.

IV Sɔɔfɔ le vĕ ka a Abel bɔɔrlo bonstɪ won de kɔ Nāaŋmɪn ɪ gar a Kain bɔɔrlo bonstɪ. Sɔɔfɔ le vĕ ka a Nāaŋmɪn dān wɔ 'yer ɪka a wɔ yele tor naa, a sōɔ 'lo a Nāaŋmɪn na dōɔ 'yer a Abel kɔfɔstɪ nyã 'yer, won sɔɔ kpi gba, tiche a sɔɔfɔ le vĕn ka wɔ chene 'yere.

V Sɔɔfɔ le vĕ ka Nāaŋmɪn wa de a Enok bōnɪbir. 'Lo ba kpi bōɔ kūu ε, baa le wa nye wɔ jaa go ε, bojūu Nāaŋmɪn mǎe le wa de wɔ. Bojūu sere tiche ka wɔ wa chen, Nāaŋmɪn 'yer a ɪka a Enok yele nōmō wɔ naa.

VI Nɪre ba wa tara sɔɔfɔ ε, an ɪn tuo won na tōɔ pel Nāaŋmɪn pɔɔ, bojūu nɪre āsɔɔ jaa wa waara a Nāaŋmɪn sĕ, wɔ sɔɔn ɪka wɔ ben be, na wɔ mɪ ma yara a bala na mōɔ nɪbir bɔɔrɔ wɔ.

VII Sɔɔfɔ le vĕ ka a Nowa tu a le a Nāaŋmɪn na dōɔ 'yer kɔ wɔ tɪ ba nyen nɪbir ε, tɪ na wɔ de dābǎe maal a daka bulomtum faan a wɔ yir dēme nɪ a wɔ mǎe. A wɔ sɔɔfɔ vĕ naa ka wɔ 'yer netuo 'yōɔ a wer nɪbe ba jaa ban tor a Nāaŋmɪn 'yer jūu, tɪ na wɔ lieb a yeltorstɪ bōdire a wɔ sɔɔfɔ jūu.

VIII Abraham sɔɔfɔ jūu, a sōɔ 'lo a Nāaŋmɪn na dōɔ bɔɔl wɔ ɪka wɔ yi chen a jie 'lo na wa ɪ a wɔ sofo daar kōɔ, wɔ tu naa a Nāaŋmɪn nɛɛ na wɔ chen, won gba na ba bōɔ a jie won chiine ε.

IX Soofu vɛ naa ka wɔ tɪ kɪɛɛ a nɛtɪraa tɛɛ 'lɔ pɔ ɪ sãan a be a paal 'lɔ pɔ. A gãma sɛɛr ala pɔ lɛ wɔ dɔɔ 'mataa kɪɛɛ nɪ a Isaaktɪ nɪ a Jekɔb, na ba mɪ pɔɔ wɔ na wa so a jie 'lɔ a Nãanmɪn na tɪr a wɔ nɛɛ.

X Bojũu wɔ dɔɔ kaara niem ɪka wɔ nyɛ yir par ban sɔɔ, ka a Nãanmɪn mãɛ ɪ a mɪmɪɛɛɛ.

XI Soofu lɛ vɛ ka a Abraham na dɔɔ kor ɪ danyɔɔ, ka a wɔ pɔɔ Saara mɪ ab, tɪ ba chɛnɛ na dɔɔ bie. Wɔ tara na soofu nɪ a Nãanmɪn nɛɛ won tɪr kɔ wɔ.

XII Ka a dabõ'yen nyã na kor bõtul ta kũu, tɪ wɔ 'yɔɔn par ka ba waa fɪka a ŋmerbie na be a saaju, na ba kaara man nɛɛ bire kaar fun kɔ tɔɔ sor ɛ.

XIII A nɪbɛ banyãna soɔn Nãanmɪn tɪ tãn a sɔɔ 'lɔ ban kɪɪ. Baa nyɛ a lɛ a Nãanmɪn na dɔɔ tɪr a nɛɛ kɔ ba ɛ, nɪdaa lɛ ba gbã nyãa tɪ soɔ de, na ba soɔ ɪka sãanba nɪ nɪyɔɔrsɪ lɛ ba ɪ ka a wɛr pɔ.

XIV A nɪbɛ banyãna na 'yer a anyãna, wiil ɪka ba kaara na bɔɔɔ a tɛɛ 'lɔ na ɪ a ba mãɛ tɔɔɔ.

XV Ala ɪ ba dɔɔ tɪɛɛ a paal 'lɔ ban yi, ban taa tɔɔn lɛ lɛɛb kul a be.

XVI Tɪ lɛ ba lɛ ɛ, ba dɔɔ tɪɛɛ a paal 'lɔ na gar a be, na be a saaju. Ala lɛ so ka a vã ba kɔɔ wɔ won ɪ a ba Nãanmɪn ɛ, bojũu wɔ choɔɔ a tɛɛ kɔ ba.

XVII Soofu vɛ naa ka Abraham, a sɔɔ 'lɔ a Nãanmɪn na bɛɛr wɔ kaa ka wɔ soɔ de a wɔ bidaba Isaaktɪ ka wɔ ɪ a bɔɔɔrlo bon a won lon a bɔɔɔ. 'Lɔ lɛ dɔɔ soɔ de a lɛ a Nãanmɪn na tɪr a nɛɛ kɔ wɔ, tɪ na wɔ soɔ de a wɔ bidabõ'yen tɛɛ nyã na lon a bɔɔɔ.

XVIII Nāanmın gba na dǔo 'yer kɔ wɔ ɪka, “Isaaki le na 'yǔo a fɔ par, le ɪn tɪr a nɛɛ kɔ fɔ.”
(*A Pielfɔ Gān 21:12*)

XIX Abraham tɪer bǔon ɪka Nāanmın na tǔon sāi kǔu, ka a nyetāan fɪka wɔ nyen a Isaaki na yi a kǔu pɔ.

XX Sɔɔfɔ vǔ naa ka Isaaki 'yer nevɪla 'yǔo Jakob nɪ a Esau a ba nɪdaar kǔo ye.

XXI Sɔɔfɔ le vǔ ka a Jakob na ta a kǔu, wɔ 'yer nevɪla 'yǔo a Josefɔ bibiir ba jaa tɪ na wɔ guun lan a wɔ dāgbal diiraa tɪ puor Nāanmın yāan.

XXII Sɔɔfɔ vǔ naa ka a Josefɔ kǔu na wa gbɔrɔ, tɪ wɔ 'yer kɔ a Isiral nɪɛ a Ijipitɪ tǔe pɔ yɪfɔ 'yer kɔ ba, na wɔ man ba a le ban na ɪ nɪ a wɔ kɔbɔ.

XXIII Sɔɔfɔ nyā vǔ naa ka a sǔo 'lɔ ban dɔɔ a Mosesɪ a wɔ dɔɔrbɔ sɔɔl wɔn bar ɲmersɪ ata. Bojǔu ba nyen wɔn ɪ bivɪla, na baa joro a nāa binfɔ ɛ.

XXIV Sɔɔfɔ nyā vǔn a le a Mosesɪ na wa nǔo, waa sɔɔ ka ba bɔɔlɔ wɔ a nākpǔɛ Faaro bipɔɔ bie ɛ.

XXV Wɔ kāan ir ban na 'mataa gen wɔ nɪ a Nāanmın nɪɛ gar wɔn na di a yelbier nǔo bālāa tɛɛ.

XXVI Wɔ nyen wɔn na di dɔɔye a Kɪrɪstɔ jǔu ka a tara tǔnǔ gar a Ijipitɪ tǔe pɔ nābomo. Bojǔu daar kǔo sāyar le wɔ mǔo nɪbir kaara.

XXVII Sɔɔfɔ vǔ naa ka a Mosesɪ yi be a Ijipitɪ tǔe pɔ, tɪ ba joro a nāa suur ɛ. Wɔ tara na kānyir, bojǔu wɔ nyen a 'lɔ a nɪbir na maa nye ɛ.

XXVIII Sɔɔfɔ le wɔ de tun a le a Nāanmın na 'yer a Gǔl Bar Bɪbir 'yer, na wɔ dǔo 'yǔo ka ba bol a

jā a ba dōdō ε, ka a sōofu 'lo na waara ba tōo sur a Isural nibe bidadōn ε.

XXXIX Sōofu vē naa ka a Man Jie var lieb sor, ka a Ijipiti dēme mi na wa ta nye a le na ba kpe ka a man di ba jaa.

XXX Sōofu le vē ka a Jeriko dachin kpēε 'lo wu jaa gel lo, a le a Isural nibe na wa guor a tēε wu jaa a ber ayopōi tuor.

XXXI Sōofu le dōo faa a sēsē puo 'lo ban buolo a Worahab, bojūu wu dōo soo de a bala ban tō uka ba ti juor a tēε kaa. Waa dōo puo a bawōnsi po kpi ε.

XXXII N le man bo go? N ba tara jaa na man le a Gidyon ni Baraki ni Samson ni Jefeta ni a Nāa David ni Samuwel ni a le a Nāanmin 'ye'yerbe na tō 'yer ε,

XXXIII bala le de sōofu jeb na ba tōon nāmune, ti maal a le na sēε, nyen a le a Nāanmin na tir a neε. Bala le mi dōo kpal a jubere neε,

XXXIV na ba kpīin a būu dagel, ti na ba jo faa a ba mǎε a sobere ala ban taa kon ba. Bala le dōo i a nibaalsi, na ba lieb nikpāen, na ba lieb gādaar a jεer po tōo a ba dōdēme.

XXXV Pobo mi le nyen a ba nibe na dōo kpi ti le lieb ir i vōε. Ba gen bamune putuger. Bala ta soo, ba kō naa ge ba ε, ti ba tor ti chene ara a ba sōofu buoro uka ba wa nye a kūu 'lo po irfo na i gar a nyā.

XXXVI Ba lan bamune na ba fob ba, ti lūn bamune mi ni bōjorsu ti 'yōo puoofu die po.

XXXVII Ba lob bamune ni kusibe kō, ti ma che bamune mi var a yi, ti kon bamune mi naa soo. Piir gāma ni buor gākpoor le bamune mi ma dōo

su yooɔ nɪ na ba ɪ nɔ̃n dēme, ka ba tara ba gere
tɪ sɪlɛ ba a pɔɔɔ jaa a lɛ nɛ.

XXXVIII Ka a wɛr nyā ba ta sɛɛ ɪka wɔ tara a nɪbɛ
banyāna ɛ, ka ba bāra yooɔ be a mɔgɔɔ pɔ nɪ a
tɔ̃n jur, kpɪɛɛ a tɔ̃n boɔr pɔ nɪ a tūlotuursɪ boɔr
ala ban ya a tēe.

XXXIX A nɪbɛ banyāna ba jaa nyɛn dāasɪvɪla a
ba soɔfɔ jūu, tɪchɛ a bonɪ ala a Nāaŋmɪn na dɔɔ
tɪr a nɛɛ ba āsoɔ jaa ba nyāa ɛ.

XL Nāaŋmɪn guor yelvɪɛl na gar a anyā na wɔ
gun sɪ, ka wɔ na de sɪ 'matāan ba maal yele a jaa
ka a jātaa.

XII

I A lɛ jūu, a nɪyɔɔ banyāna na ŋmaa jil sɪ a
julɔ̃juur kaar dire a dāasɪɛ, yɪ ɪ a sɪ lɔb bon jaa
na ŋmaa sɪ sɔr bar nɪ a yelbier ala na maa yaara
tɪ bār sɪ lɔb ɛ, tɪ na sɪ mɔɔ nɪbir joro nɪ kānyir
tɪ ta a jie ban tɔɔ gun sɪ.

II Yɪ ɪ a sɪ fur a sɪ nɪbie 'yɔɔ a Yesu na sɪ kaara
wɔ jaa tāu. 'Lɔ lɛ de a nie be a sɪ soɔfɔ sɔr pɔ, tɪ
baar. 'Lɔ lɛ a pɔpɛl 'lɔ na be a wɔ niem, wɔ din
kānyir kpi be a daa ju, na wɔ soɔ a vā. Wɔ pāa
tɪ jɛn be a Nāaŋmɪn nāalɔ̃ɔ pɔ a nūsɔɔ jie.

III Yɪ tɪɛr a wɔ yele a lɛ wɔn dɔɔ tara a kānyir,
nɪ a lɛ a yelbe-ɪrɛ na dɔɔ jɛɛɛ nɪ wɔ, yɪ tɪɛr a
lɛ, ka a yɪ āgāma taa sal a yɪ tɪɛr sɔɔ ɛ.

IV A yɪ mɔ̃fɔ pɔ, yɪn jɛɛɛ nɪ a yelbier, yaa jɛb
ta a jie 'lɔ sɛɛ a yɪ jāu na yɪ ɛ.

V Yɪ ta ĩin a lɛ a Nāaŋmɪn na dɔɔ 'yer 'yɔɔ yɪ a
ākɔpāen nɪtāa a wɔ bibiir ɛ, “N bie, ta de dekpele

'yǒo a si Soro kpāafɔ pɔ ε, na fɔ ta vɛ ka a fɔ pɔo sɔo a le won gɔnɔ fɔ ε,

VI bojūu a si Soro ma kpāana na a bala won nɔ, na wɔ ma tɔo āsɔo jaa toor won sɔo de maal a wɔ bie.” *(Sokpar Gān 3:11, 12)*

VII Yɪ tara kānyir a kpāafɔ nyā pɔ. Nāanmɪn maala yɪ naa a wɔ bibiir. Bojūu bibuor le be be, ka a wɔ sāa maa tɔo wɔ toor ε?

VIII Ala ɪ āsɔo jaa ba wa nye a toor tɔofɔ a wɔ bibiir kaar ε, ka le sāa yir bibiir le ba ɪ.

IX Si jaa le tara a sāmune ka ba ma kpāa si, tɪ si chene 'yǒonɔ ba. Nɪmune le a si kɔ pāa siir si mǎe kɔ a 'lo na ɪ a si sur nɪ a nyevɔr Sāa gar a le ε!

X A si sāmune ma kpāa sɪn jaa bālāa tun a le ban tɪer ɪka a ɪ naa. Tɪche Nāanmɪn ma kpāa si naa, ka si ɪ nɪsɔn, a sɪn nɪ 'lo 'mataa pɔ a wɔ cheche.

XI Kpāafɔ ba be be na ɪ nɔo a pielfɔ daar ε, tɪche a ma ɪn tuo. A puor le a ma pāa wɔ torfɔ, nɪ nyā'maar kɔ a bala na sɔo tu.

XII A le jūu, yɪ ir āgān sal yin a yɪ nuur nɪ a yɪ gbɛɛ pɔ bar,

XIII “Tɪ na yɪ chɔɔr a sɔr a wɔ jaa jātaa a yɪ tufɔ 'yǒo,” *(Sokpar Gān 4:26)* ka a gbersɪ sa na ba tɔo chiine.

XIV Yɪ mɔ le jaa yɪn na tɔo ɪ, ka yɪn nɪ nɪre jaa kpɪere nɪ nyā'maar, na yɪ ɪ cheche. Nɪre ba wa ɪ cheche ε, wɔ kɔ tɔo nye a si Soro ε.

XV Yɪ kaara sɔ, ka a yɪ āsɔo jaa taa vɪe a Nāanmɪn wāefɔ bar ε, bu ka a nyɪr tuo kɔo taa tɔ yɪ na wɔ dam ye le 'yǒo nɪbe ka a ba yɔo jie taa sɔo ε.

XVI Yı kaara ka a yı āsɔɔ jaa taa ı sēsēyele ε, bu kaara fika a Esau na ba dōɔ 'yōɔ a Nāanmın 'yer ε, na wɔ de a wɔ kpēε ıfɔ nı a wɔ difɔ jie tēen bōdiraa gbēbō'yen tēε na wɔ di.

XVII A ala puor, yı bōɔn naa ıka wɔ le wa buɔɔ naa a wɔ difɔ jie, ka a sāa tɔr wɔ bar, a wɔ mı kō le tōɔ lıeb go ε. Wɔ gba wa kōn nıbıkōɔ nı a ye le nyā, tı waa le nye a sōufɔ go ε.

XVIII Yın 'lo ba wa a tōɔ nyā par yın na tōɔ sır ε, a 'lo na ma dōɔ lıre a būu, bu ka a jie ma sob lii ka a sajakpuro furo,

XIX bu ka ıle pēεle 'yere nı a nıre kəkɔr, bu ban wō a kəkɔr nyā, ba sɔɔr naa ıka a 'yerbie a ta le 'yer go ε.

XX Bojūu baa dōɔ tōɔnō tara a le a 'yer na kpākpāana ba 'yere ıka, “Ala ı dōɔ gba wa sır a tōɔ, ba lob wɔ nı kɔsıbe kɔ.” (*A Yıfɔ Gān 19:12, 13*)

XXI Ka a jie dōɔ ıre dābāε wɔ jaa, ka Mosesı wa tı 'yer, “N mıre naa nı dābāε.” (*Mosesı Gāma Na Tu Anūu 9:19*)

XXII Tıche, yın 'lo wa naa a Jiyon Tōɔ par na ı a saaju Jerusalem, be le a Nāanmın nıbir nyā kpıere. Yı wa lōɔn naa a malakası turo turo na lōɔ taa nı pupel,

XXIII nı a pupuorbiir bala na ı a bidōɔ, bala yoe le seb a be a saaju. Yın wa naa a Nāanmın 'lo na tɔɔr a nıbe ba jaa 'yer sē, nı a 'lo na maal a torfɔ dēme sır ka a ı cheche,

XXIV nı a Yesu na ı a netır paalaa nyā 'ma'maala na mır a wɔ jāı ka a 'yere naa gar a Abel tɔɔr.

XXV Yı kaara sō na yı taa tɔr a Nāanmın na 'yere ε. Ala ı a bala won dōɔ kpāa faa ka a wer

po ba chãe ε, ηmune an kaara ko a sun, ala ι si lieb puor 'yõo a Nãanmın na kpãana si yire a saaju?

XXVI A sõo 'lõnõ a Nãanmın kòkòr dam a tõe wò jaa, tiche põpãanyã 'lo wò tır nεε ιka, “Daar kõo go, a ba ι a tõe le ın dam ε, tiche ın dam a saaju wò jaa.”

(Hagai 2:6)

XXVII A 'yerbir nyã won 'yer ιka, daar kõo go, a par le ιka won ir a bonst ala na ι a bõmaalsı na dam bar, tiche a ala na kõ tõo dam ε, ka ala ara.

XXVIII A le jũu, sun na ben tara a Nãanmın nãalõo nyã na ba tara damfo ε, yi vë ka a nõmõ si, a si dãna Nãanmın le won buoro ni 'yõofõ ni dãbãε,

XXIX bojũu a si “Nãanmın nyã ın bũu na dire.”
(Mosesı Gãma Na Tu Anũu 4:24)

XIII

I Yi mõo nibir na yi nõnõ taa nitãa yeε.

II Yi taa ure wa ñin sãanba defõ bar ε, bojũu nibe bamune dõo de sãanba maal ba vıla, ti baa bõon ιka malakası le ε.

III Yi tier a bala ban nyoor poo a die po fika yi mi poo ban be a poofõ jie, ni a bala ban gere fika yi mi poo ban dire a dõoyε.

IV Yi jaa, yi 'yõonõ a kultaa, ka a yi gaa jie tara chεfo ε, bojũu Nãanmın na toor a bala jaa na sõonõ a kultaa ni a sēsēnbe 'yer.

V Yi too yi mãε yin a libie nõfo po, na yi vë ka a bãlãa jaa yın tara seεn yi, bojũu Nãanmın 'yer naa a wò gãn po ιka, “N kõ wa bar fo jaa ε, n kõ wa toor fo jaa bar ε.” *(Mosesı Gãma Na Tu Anũu 31:6)*

VI Ka a si pãa na 'la 'yer ıka, “A n Soro le ı a n sññ, ka n kũ joro dãbãe ε. Bo le nıre na ı ma?”
(*Yiel Gãn 118:6, 7*)

VII Yı tıertɔ a yı nıdierbe na dõɔ man a Nãanmın 'yer kũ yı. Yı tıer a le ban dõɔ be tı na yı jãn a ba sɔɔfo.

VIII Le a Yesu Kırısıto na be a jãa, le le wɔ chene a dına na won chene a le ne bıbir nı bıbir jaa.

IX Yı taa ıre wa vẽ ka a wiil sãan jaa wa tɔɔ yı yin ka yı tı bɔr ε, a vıele naa kaa si nyãa nye kpẽɔ yi a Nãanmın wãefɔ pɔ, ka a ta ı a bõdiir difɔ na ba tara tññ kũ a bala na dire yaa ε.

X Tıche sın tara na a bɔɔr lofo jie, be a Juu nıbe bɔɔrlorbo bala na tññ a be ba tara sɔr na di ε.

XI A ba bɔɔrlo nıkpẽe ma den a dñn ala jãt kpẽn be a dinie sɔɔ na ı a Cheche Wɔ Jaa Cheche Jie ka a tı ı a yelbier vẽ kɔfo bon, tıche ka ba de a nññ yin a tẽe dãpuor tı chɔm bar kaa di.

XII Le mı le a Yesu di a dɔɔye a tẽe yõo dõdɔr nee, ka a wɔ jãt maal a wɔ nıbe ka ba ı cheche.

XIII Yı mı ı a si yi tı pɔɔ wɔ be a yõo na si di a vã 'lo won dõɔ di.

XIV Bojũu a tẽe nyã sın kpıere kũ kor ε, tıche a si kaara a tẽe 'lo na wa.

XV Tu a Yesu nyã jie, a le jũu yı ı a si ma pɔɔ a wɔ yuor na ı pɛefɔ ma yire a si negãma pɔ, naa ı bɔɔrlo bonstı kɔɔ Nãanmın.

XVI Yı taa ıre wa ñin a vıla maalfɔ bar ε, na yı ma lõɔ pñn a yı taaba, bojũu a bɔɔrlo bonstı anyãna le pele a Nãanmın pɔɔ.

XVII Yı turo a yı nıdierbe nee, na yı siir a yı mãe kũ ba. Bala le kaara yı, na ban wa man a yı yele kũ a Nãanmın. Yı turo a ba nee ka a ba tñmõ ı

nõo naa ta ɪ tuor kɔ ba ε, naa ta mɪ ɪ pɔrɔ a yɪ sɛ̃ ε.

XVIII Yɪ sɔrɔ Nāanmɪn kɔrɔ sɪ, sɪn sɔɔ naa ɪka ye le jaa ba be a sɪ tɪer pɔ ε, a sɪ bɔfɔ le ɪka sɪ kpɪere a le na tor sɔr jaa pɔ.

XIX Maa 'lɔ, n sɔrɔ yɪ naa ɪka yɪ sɔrɔ Nāanmɪn kɔrɔ ma ka n nye sɔr naa tɔɔ lɪeb fɔɔ tɪ a yɪ sɛ̃.

XX A Nāanmɪn nyã'maar sɔɔ na tu a jãɪ ala won de tɪr a netɪraa na ba tara baarfɔ ε, na wɔ sãɪ a sɪ Soro Yesu Kɪrɪsɪto a kũu pɔ, 'lɔ na ɪ a pɛchiin gbɔɔraa,

XXI wɔ sɔɔ yɪ nɪ vɪla jaa bɔrɔ ka yɪ tɔɔ maal a le won bɔrɔ, na wɔ mɪ tũ a sɪ pɔ a le na pe le a wɔ pɔɔ tu a Yesu Kɪrɪsɪto. 'Lɔ le so a tɪr bɪbir nɪ bɪbir jaa. A ɪ a le.

XXII N yeeɪ, n sɔrɔ yɪ naa ɪka yɪ tu a n kpãafɔ 'yerbie anyãna, bojũu a 'yerbie anyã un seb ba ɪ yɔɔ ε.

XXIII N bɔrɔ naa ɪka yɪ bɔɔn ɪka ba yuon a sɪ yebe Timoti bar, 'lɔ wa tɔɔ ta fɔɔ, un tara won 'mataa tɪn ka yɪ tɪ nye wɔ.

XXIV Yɪ puor a yɪ nɪdierbe ba jaa nɪ a pupuor-biir ba jaa jaa. Bala mɪ na yi a Itali mɪ puoro yɪ naa.

XXV A wãefɔ wɔ be a yɪ jaa sɛ̃.

**A Nãanmun Nɛtur Oaalaa Gãn, Burfoor
Birifor, Southern: A Nãanmun Nɛtur Oaalaa Gãn,
Burfoor New Testament**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Birifor, Southern

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

97b1f1fe-19fd-52d9-9481-ad2a6ade2772